

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 28.5.2001
KOM(2001) 276 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**om de afsluttende vurderinger af det flerårige program til stimulering af udviklingen af
en europæisk multimedieindholdsindustri og fremme af anvendelsen af
multimedieindhold i det spirende informationssamfund (INFO2000) og det flerårige
program om fremme af Fællesskabets sproglige mangfoldighed i informationssamfundet
(MLIS)**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

om de afsluttende vurderinger af det flerårige program til stimulering af udviklingen af en europæisk multimedieindholdsindustri og fremme af anvendelsen af multimedieindhold i det spirende informationssamfund (INFO2000) og det flerårige program om fremme af Fællesskabets sproglige mangfoldighed i informationssamfundet (MLIS)

Indledning

Meddelelsen vedrører de afsluttende vurderinger af de flerårige programmer INFO2000 og MLIS. Vurderingerne blev foretaget af forskellige selskaber¹, med hvilke der var indgået aftaler efter offentlige udbud fra generaldirektoratet for Informationssamfundet i efteråret 1999. Vurderingerne fandt sted i perioden januar-juni 2000, og rapporterne er vedlagt som bilag til denne meddelelse². Kommissionen anvendte midtvejsrapporterne i forbindelse med de to evalueringer til at udforme sit forslag til et efterfølgende program, det såkaldte eContent-program³.

INFO2000: et program til stimulering og brug af multimedieindhold

Baggrund

Målsætningerne med INFO2000 var ifølge Rådets beslutning⁴:

- at tilvejebringe gunstige betingelser for udviklingen af europæisk multimedieindholdsindustri
- at stimulere efterspørgsel efter og anvendelse af multimedieindhold
- at bidrage til fællesskabets borgeres faglige, sociale og kulturelle udvikling
- at fremme udveksling af viden mellem brugere og udbydere af multimedieprodukter og videninfrastruktur.

INFO2000 foregik over en periode på fire år fra januar 1996 til december 1999 med et budget på 65 mio. EUR. Programmet blev gennemført gennem samfinansiering af ca. 200 projekter med deltagelse af over 700 organisationer, fordelt på fire aktionslinier:

¹ For INFO2000, Technopolis Ltd (hovedkontrahent), Databank Consulting SpA, IDATE, LENTIC; for MLIS, ECOTEC Research & Consulting Ltd.

² *Endelig evaluering af INFO2000-programmet: Evalueringsrapport, juni 2000.*
Technopolis Ltd, Databank Consulting SpA, IDATE, LENTIC
http://europa.eu.int/comm/information_society/evaluation/index_en.htm#info2000
Slutvurdering af MLIS-programmet: Evalueringsrapport, juni 2000.
ECOTEC Research & Consulting Limited.
http://europa.eu.int/comm/information_society/evaluation/index_en.htm#mlis

³ KOM(2000) 323 af 24.5.2000, *Forslag til Rådets beslutning om vedtagelse af et flerårigt fællesskabsprogram til fremme af udvikling og brug af europæisk digitalt indhold på de globale net og fremme af sproglig mangfoldighed i informationssamfundet.*

⁴ Rådets beslutning 96/339/EF af 20. maj 1996 (EFT L 129 , 30.5.1996, s.24).

- stimulering af efterspørgsel og oplysningsvirksomhed
- udnyttelse af information i Europas offentlige sektor
- aktivering af Europas multimediepotentiale
- støtteaktioner.

Målsætninger for vurderingerne

Ved evalueringen af INFO2000 undersøgte man, om programmets målsætninger i Rådets beslutninger blev gennemført, samt programmets aktionsteori (interventionslogik), programmets organisation og ledelse, spørgsmål i forbindelse med begrundelse, synergi og bæredygtighed, hvorvidt programmet opfyldte målgruppernes behov, og hvorvidt anbefalingerne i midtvejsevalueringen var blevet gennemført. Bedømmerne gjorde brug af en sideløbende undersøgelse⁵, i forbindelse med deres evaluering af programmets virkning.

Vigtigste resultater af vurderingen

Bedømmerne fandt, at de overordnede fordele ved programmet var betydelige og at det øgede viden om multimediernes muligheder (især blandt SMV'er) gennem et netværk af organisationer i alle medlemsstater, at det fungerede som katalysator for den europæiske multimedieindustri ved at finansiere projekter på en række områder, og at det stimulerede debatten om udnyttelse af informationer inden for Europas offentlige sektor, hvilket førte til udarbejdelsen og vedtagelsen af en grøn bog⁶.

Bedømmerne fandt, at programmet også udgjorde et stimulerende grundlag for et effektivt samarbejde mellem aktører inden for de offentlige og private sektorer og bidrog til fremskridt vedrørende spørgsmål om europæiske multimedierettigheder og andre juridiske og lovgivningsmæssige spørgsmål. Evalueringsrapporten understreger, at ekstra midler ville have haft en positiv effekt på støtten til multimedieprojekter og bemærker, at **budgetnedskæringen (fra det oprindelige beløb, som Kommissionen anmodede om, 100 mio. EUR, til de 65 mio. EUR, som Rådet bevilgede, medførte en betydelig aktivitetsnedgang med en tilsvarende mindre markedspåvirkning)**. Bedømmerne fandt dog, at programmet havde påvirket SMV-målgruppen, hvilket var en af dets målsætninger⁷.

Ifølge bedømmerne opstod der kun mindre problemer under programmets gennemførelse: forsinkelser med tildeling af kontrakter og udbetalinger, og der kunne have været en mere effektiv informationsudveksling og etablering af netværk inden for og mellem projekter.

Vigtigste anbefalinger og Kommissionens kommentarer

Rapporten om INFO2000 kommer med tre hovedanbefalinger⁸:

1. De udvalgte temaer og fremgangsmåden for opfølgingsprogrammet om *eContent* (*eIndhold*) bør accepteres.

⁵ *Impact Assessment Review of INFO2000 Programme*, BIPE for DG INFSO, april 2000.

⁶ KOM(1998) 585 of 20.1.1999, *Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa. Grøn bog om information i den offentlige sektor i informationssamfundet*.

⁷ Ca. 43% af deltagerne i aktionslinje 2 og 3 under INFO2000 var SMV'er.

⁸ s. 12 (argumenter uddybes på s. 10-11) i vedlagte endelige evalueringsrapport for INFO2000.

Kommentar: Kommissionen sætter pris på anbefalingen og noterer sig, at den er baseret på en grundig vurdering af INFO2000-programmet, herunder en sektoranalyse⁹, case studies¹⁰, en deltagerundersøgelse og resultaterne af en sideløbende undersøgelse¹¹.

2. Lovgivning, regulering og standardisering bør behandles i opfølgingsprogrammet

Kommentar: Kommissionen deler rapportens holdning om at disse spørgsmål er væsentlige hindringer for skabelsen af et samlet europæisk marked inden for sektoren. Forslaget til opfølgingsprogrammet *eContent* indeholder en aktionslinie, der tager disse spørgsmål op og som støtter standardisering. Programmets vigtigste aktionslinier indeholder tiltag til fremme af standardisering (f.eks. metadata ved brug af oplysninger fra den offentlige sektor og sproglig infrastruktur til den sproglige og kulturelle tilpasning). Derudover er der en række horisontale og støtteforanstaltninger, der vedrører disse problemstillinger, bl.a. oprettelse af flere clearingcentre for rettigheder til digitalt indhold, finansiering af strategiske undersøgelser for at følge udviklingen, oprettelse af en gruppe erhvervsfolk, der skal styre debatten om indholdsmæssige spørgsmål. Derved sikrer man, at programmets indsatsområder ligger tæt op ad markedets behov. Lovgivningsspørgsmål falder ikke ind under programmet om *eContent*, men de kan eventuelt behandles efter behov.

3. Det fremtidige program bør behandle spørgsmål vedrørende overførsel af information, viden og færdigheder mellem projekter og programmer, og havde tilstrækkelige midler til dette.

Bemærkning: I forslaget til opfølgingsprogrammet om *eIndhold (eContent)*, har Kommissionen taget højde for, at der må skabes et miljø, som fremmer "bundtede" projekter og udveksling af bedste praksis mellem projekter. Der vil blive foreslået særlige tiltag med dette for øje i forbindelse med arbejdsprogrammet, og de vil vedrøre både kontrakter og de enkelte projekters omfang. Man forventer stor deltagelse fra SMV'er, hvilket fremgår af forberedelsesaktionerne for år 2000¹², og derfor vil Kommissionen desuden foreslå specifikke tiltag for at lette den administrative byrde ved deltagelsen i og gennemførelsen af programmet. Kommissionen har også noteret sig, at det er vigtigt at udarbejde og gennemføre en proaktiv og effektiv informationsformidlings- og kommunikationspolitik over for målgrupperne i forslaget til programmet om *eContent*.

MLIS: Multilingual Information Society Programme

Baggrund:

Målsætningerne med MLIS var ifølge Rådets beslutning¹³:

- at øge kendskabet til og stimulere tilvejebringelsen af flersprogede tjenester i Fællesskabet, som anvender sprogteknologier, ressourcer og standarder.
- at skabe gunstige betingelser for sprogindustriens udvikling.

⁹ Vedlagt særskilt til den endelige evalueringsrapport for INFO2000.

¹⁰ Vedlagt som bilag til den endelige evalueringsrapport for INFO2000.

¹¹ *Impact Assessment Review of INFO2000 Programme*, BIPE for DG INFSO, april 2000.

¹² Budgetlinie B5-334, De Europæiske Fællesskabers budget for 2000.

¹³ Rådets beslutning 96/664/EC af 21. november 1996 (EFT L306, 28.11.1996, s.40).

- at mindske omkostninger ved informationsoverførsel mellem sprog, navnlig af hensyn til SMV'er, og at bidrage til støtte af Fællesskabets sproglige mangfoldighed.

MLIS blev afviklet over en 3-årig periode fra november 1996 til november 1999, og havde et budget på 15 mio. EUR. Programmet gennemførtes ved samfinansiering af 35 projekter omfattende godt 190 organisationer, under tre aktionslinier:

- støtte til skabelse af en ramme af tjenester for sprogresourcer
- tilskyndelse til brug af moderne sprogteknologier, -ressourcer og -standarder
- fremme af brug af avancerede sprogværktøjer i Fællesskabet og medlemsstaternes offentlige sektor.

MLIS omfattede også flere formidlingsaktioner og ledsageforanstaltninger.

Målsætninger med evalueringen

Ved evalueringen af MLIS undersøgte man, om programmets målsætninger i Rådets beslutninger blev realiseret, samt programmets aktionsteori (interventionslogik), programmets organisation og ledelse, og spørgsmål i forbindelse med begrundelse, synergi og bæredygtighed.

Vigtigste resultater af evalueringen

I forbindelse med bedømmernes undersøgelse af programmets interventionslogik og formuleringen af politikken der førte til Rådsbeslutningen, konkluderede de, at forsøget på at inkorporere mange forskellige samfundsøkonomiske begrundelser i ét program havde medført problemer med at gennemføre de ambitiøse målsætninger med et begrænset budget til rådighed. I forbindelse med deres vurdering af organisations- og ledelsesmæssige aspekter, fandt bedømmerne, at gennemførelsen tog længere tid end ventet og at der var en række svagheder, som skyldtes proceduremæssige og strukturelle faktorer. Blandt disse var især de ufleksible procedurer for programmet, som var kopieret fra FTU-programmer, og en mangel på tilstrækkelige menneskelige ressourcer. Evalueringsrapporten anfører, at MLIS' i sidste ende har haft en begrænset indvirkning i forhold til dets målsætninger på EU-plan, og der er stadig mange uafsluttede projekter. Rapporten bemærker dog, at de fleste af de finansierede aktiviteter er meget relevante og at der er gjort fremskridt hvad angår alle programmets målsætninger.

Vigtigste anbefalinger og Kommissionens kommentarer

Evalueringsrapporten for MLIS indeholder ni vigtige anbefalinger¹⁴:

1. Der bør etableres rammer for en EU-sprogpolitik.
2. Kommissionen bør oprette en gruppe på tværs af tjenestegrenene om informations- og kommunikationsteknologier (IKT) og sprogs spørgsmål, og bør offentliggøre en guide til EU-støttede aktiviteter på området på et fælles websted.

Kommentar: Kommissionen vil tage disse anbefalinger i betragtning i forbindelse med, at den udarbejder og planlægger det foreslåede program om *e*Indhold og sit bidrag til det europæiske

¹⁴ Jvf. s. 22 i den vedlagte endelige evalueringsrapport for MLIS. Anbefalingerne er angivet i en anden rækkefølge, så kommentarerne kan samles efter emne.

sprogår 2001. De sproglaterede EU-projekter, som GD for Informationssamfundet administrerer, præsenteres allerede på et enkelt websted¹⁵.

3. I forbindelse med efterfølgende programmer bør der lægges vægt på at øge efterspørgslen efter og brug af sprog tjenester.

Kommentar: Kommissionen accepterer denne anbefaling. Et af de fire strategiske mål i forslaget til et opfølgingsprogram efter MLIS og INFO2000, det såkaldte program om eIndhold, er "at fremme flersprogethed i det digitale indhold på de globale net og forbedre eksportmulighederne for europæiske indholds virksomheder og navnlig SMV'er gennem sproglig tilpasning". Dette mål kan bl.a. realiseres ved at fremme partnerskaber mellem den digitale indholdsindustri og sprogingdustrien. Formålet er at tilskynde til at man i videre omfang vedtager strategier for udvikling af flersproglige produkter og løsninger ved at støtte samarbejdsprojekter og omkostningsdeling.

4. Der bør lægges større vægt på tiltag vedrørende oplysningskampagner og formidling af bedste praksis, efterspørgselsfremme og EU's rolle som katalysator.

Kommentar: Kommissionen accepterer anbefalingen og vil gennemføre den som led i ledsageforanstaltningerne under støtteaktionerne i det foreslåede program om eIndhold. Der er allerede taget skridt med henblik herpå, herunder trykte og elektroniske publikationer, i det sidste år af MLIS-programmets løbetid. Den positive virkning kan ses i, at et meget bredere udvalg af markedsaktører har svaret på forslagsindkaldelsen til forberedelsesaktioner til eContent-programmet, der blev iværksat i april 2000.

5. I forbindelse med forberedelserne til eventuelle opfølgingsprogrammer bør problemstillinger og bevæggrunde for EU's deltagelse vurderes, målsætningerne bør nøje defineres og kunne evalueres, og der bør fastsættes indikatorer for fremskridt.

6. Finansieringsbehov bør fastsættes inden en kommende Rådsbeslutning, så ambitionerne kan måle sig med ressourcerne.

Kommentar: Kommissionen vil lægge stor vægt på disse anbefalinger, som på væsentlige områder afspejler en nylig meddelelse fra Kommissionen om at styrke evalueringen af Kommissionens aktiviteter¹⁶ og som stemmer overens med Kommissionen hensigt om gradvist at indføre activity-based budgeting som led i sin igangværende reform. Hvad angår specielt forslaget til et program om eIndhold, er der gennemført flere undersøgelser¹⁷ for at formulere en problemstilling og en passende interventionslogik, og på dette grundlag er der udarbejdet en række målelige målsætninger og tilsvarende indikatorer¹⁸.

¹⁵ <http://www.hltcentral.org>

¹⁶ SEC(2000) 1051 af 26.7.2000, *Fokus på resultater: Styrket evaluering af Kommissionens aktiviteter*.

¹⁷ Se bl.a. "Multilingual Digital Content: Export Potential and Linguistic Customisation of Digital Products and Services", Equipe Consortium, juli 2000, og "Evaluation of the Economic and Social Impact of Multilinguality in Europe", Bureau van Dijk Ingénieurs Conseils, juli 2000.

¹⁸ Jvf. afsnit 9, "Elements of Cost-Effectiveness Evaluation", i Kommissionens forslag til Rådets beslutning om eIndhold.

7. Da mange af MLIS-projekterne endnu ikke er afsluttet og sikkert vil give interessante resultater, bør det sikres, at der kan drages konklusioner og at disse videreformidles.

Kommentar: Projekterne vil blive fulgt nøje som led i forberedelserne til programmet om eIndhold. Til videreformidlingen vil man bl.a. anvende følgende: HLTCentral, det webbaserede observatorium for menneskelige sprogteknologier, præsentationer og udstillinger ved passende begivenheder, regelmæssige workshops og informationsmøder med andre relevante projekter.

8. Det vil være en fordel med en mere fleksibel projektf finansieringsmodel, der kan anvendes af sprog tjenester (efterspørgsel) og som giver mulighed for at lægge mere vægt på resultater end input på projektplan.

Kommentar: Kommissionen værdsætter denne anbefaling. I forbindelse med realiseringen af det europæiske forskningsområde, overvejer man alvorligt at gøre de aktuelle finansieringsmodeller i EU-programmer mere fleksible og at overgå til kontrakter, der er baseret på levering og accept af leverancer.

9. Der bør fastsættes kriterier for et projekts meritter i forhold til omkostninger.

Kommentar: Alle projekter under opfølgingsprogrammet eContent skal fastsætte specifikke målsætninger i forhold til dets formål og disse skal specificeres, så de kan måles og verificeres. Det vil også blive krævet, at et projekt fastsætter referencegrundlag i form af grundlæggende data der redegør for situationen inden for projektets indsatsområde. Løbende projekter vil regelmæssigt blive vurderet af ligemænd indtil de er fuldført.

KONKLUSION

Kommissionen har noteret sig resultaterne og anbefalingerne i de endelige evalueringsrapporter for INFO2000 og MLIS-programmerne. På baggrund af Kommissionens reaktion på rapporterne opfordrer den Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til:

- (1) at støtte Kommissionens fremgangsmåde med at inkludere digitalt indhold i handlingsplanen eEurope 2002, da digitalt indhold i væsentlig grad støtter europæiske virksomheders og borgeres økonomiske og sociale udvikling.
- (2) at støtte Kommissionens arbejde med at indpasse eContent programmet under handlingsplanen eEurope 2002¹⁹, der godkendtes af Det Europæiske Råd i Feira.
- (3) at støtte Kommissionens indsats for at forenkle procedureerne for projektadministration og dermed yderligere fremme SMV'ers deltagelse i programmet om eIndhold.

¹⁹ http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/actionplan/index_en.htm

BILAG

**Endelig evaluering af INFO2000
programmet**

foretaget for Europa-Kommissionen

Sammendrag

Technopolis Ltd, England

Databank Consulting SpA, Italien

IDATE, Frankrig

LENTIC, Belgien

17. juli 2000

Indholdsfortegnelse

Sammendrag	10
1. Resume	10
2. Introduktion og Metodologi.....	11
3. INFO2000 i sin Kontekst.....	12
3.1 Stimulere efterspørgslen og øge opmærksomheden.....	13
3.2 Udnyttelse af information i den offentlige sektor	13
3.3 Aktivering af Europas multimediepotentiale	14
3.4 Støtteaktioner	14
4. Evalueringsspørgsmål.....	15
4.1 Er målsætningerne med INFO2000 realiseret?.....	15
4.2 Var programmets "interventionslogik" effektiv?.....	16
4.3 Blev programmet styret og ledet effektivt?	17
4.4 Rationale, synergi og bæredygtighed	17
4.5 Opfyldte programmet målgruppens behov?	18
4.6. Blev anbefalingerne i midtvejsevalueringerne gennemført?	18
5. Fremtiden og e-indholdsprogrammet	19
6. Anbefalinger	20

SAMMENDRAG

Sammendraget indeholder et resumé for læsere, der ønsker et meget koncist overblik over evalueringen og et mere fyldigt sammendrag. Sidstnævnte indeholder en beskrivelse af programmet samt svar på de spørgsmål, der opstod i forbindelse med evalueringen.

1. RESUME

INFO2000 var et bredt europæisk program med aktiviteter, der skulle stimulere udbuddet og brugen af multimedier. Budgettet androg 65 mio. EUR og programmets løbetid var på fire år fra 1996 til 1999.

Programmet indeholdt fire aktionslinier:

- stimulering af efterspørgsel og mobilisering af brugerne
- udnyttelse af informationen i Europas offentlige sektor
- aktivering af Europas multimediepotentiale
- støtteaktioner.

*Der oprettedes et net af centre for at informere og koordinere aktiviteter og begivenheder. MIDAS-NET, som det blev betegnet, havde aktiviteter i 17 lande og koordinerede i alt over 2,500 aktiviteter. Netcentrenes indvirkning varierede, nogle ydede en udmærket tjeneste andre var mindre effektive. Kommissionen støttede centrenes arbejde gennem en særlig multimedie webserver -I*M EUROPE. En konkurrence blev sat i gang - Europrix - for at illustrere arbejdet blandt gode multimedieselskaber, som viste sig at være en populær begivenhed med stor bevågenhed, og som tiltrak mange ansøgninger.*

Et væsentligt aspekt ved programmet var at øge udnyttelsen af ellers uudnyttede oplysninger i den offentlige sektor. Som en europæisk institution var Kommissionen godt placeret til at fremme debat om emnet og føre en europæisk strategi frem. Det officielle resultat af processen var offentliggørelse og vedtagelse af en grøn bog "Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa" i 1999. Blandt de praktiske resultater af de konceptuelle rammer i grønbogen var skabelsen af en række projekter, der skulle bringe "indholdsejere" i offentlige sektor sammen med "indholdsudviklere" i den private sektor med henblik på et samarbejde. Partnerskaberne var i mange tilfælde et væsentligt resultat set i lyset af et dårligt udtrykt behov, historisk animositet mellem nogle aktører og markedets opsplitting.

Aktionslinien "aktivering af Europas multimediepotentiale" dannede grundlag for, at multimedievirksomheder, især SMV'er, kunne begynde at udvikle produkter og tjenester foruden kapacitet internt og til netværksskabelse og vidensoverførsel. Det var tydeligt, at deltagelse i programmet blev anset for et led i udviklingsprocessen snarere end en lejlighed til direkte produktskabelse. Det står ligeledes klart, at de fleste projekter var vigtige for de deltagende organisationer, og at de ellers ikke ville have fundet sted. Generelt var projektkvaliteten god, og totrins gennemførelsesfasen betød, at svagere

projekter blev standset. En ledsagende aktivitet var iværksættelsen af såkaldt "eksperimentelle" projekter, hvor man afprøvede forskelle indfaldsvinkler til spørgsmålet om handel med multimedie clearingrettigheder (sikring af, at ophavsindehavere identificeres og kompenseres for genbrug af deres materiale).

Der var flere forskelle støtteaktioner, herunder en række komparative undersøgelser af multimedier i de enkelte medlemsstater, en serie globale referenceundersøgelser af multimedier og en række pilotprogrammer inden for uddannelse og efteruddannelse. Der blev også givet betydelig støtte til aktiviteter som f.eks. Open Information Exchange (åben informationsudveksling), der overvågede globale standarder og den juridiske rådgivningsgruppe, som fulgte lovgivningsmæssige spørgsmål. Disse aktiviteter var meget væsentlige, idet de vedrørte fundamentale spørgsmål i forbindelse med udviklingen af et europæisk multimediemarked.

Generelt var programmet meget nyttigt. Det øgede opmærksomheden omkring multimedier gennem et netværk i alle medlemsstater og fungerede som katalysator for den europæiske multimedieindustri ved at finansiere projekter inden for en række sektorer. Programmet fremmede debatten om brug af information i den offentlige sektor, og mundede ud i en grøn bog "Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa". Samtidig dannede programmet rammen for et effektivt samarbejde mellem aktører inden for den offentlige og den private sektor og skabte fremskridt hvad angår handel med multimedierettigheder og andre juridiske og lovgivningsmæssige spørgsmål.

Programmet stødte kun på mindre problemer, f.eks. betalingsforsinkelser og forsinkelser i kontrakttildelingen. Der kunne have været en bedre netværkspleje og informationsudveksling mellem projekterne internt og på tværs af projekterne.

Til trods for fremskridtene under INFO2000 bør der gives yderligere programstøtte til udvikling af en europæisk multimediekapacitet, især ved at bruge information i den offentlige sektor og hjælpe virksomheder med kapitalmarkedshindringer.

2. INTRODUKTION OG METODOLOGI

INFO2000 var et af Europa-Kommissionens programmer (fra januar 1996 til december 1999²⁰) og havde til formål at fremme brug af multimedier i Europa og at støtte udviklingen af en europæisk multimedieindustri med en global konkurrenceevne. Programmet søgte at opbygge en multimedieindustri, der kunne tilfredsstille europæiske virksomheders og borgernes behov for digitalt indhold med adgang fra elektroniske net. Skabelse og levering af digitalt indhold ventedes at føre til økonomisk vækst, konkurrencedygtighed og beskæftigelse, foruden individuel faglig, social og kulturel udvikling. Programmet havde fire aktionslinier:

- stimulering af efterspørgslen og øget opmærksomhed
- udnytte information i Europas offentlige sektor
- aktivering af Europas multimediepotentiale

²⁰

Skønt nogle projekter startede i 1999 og stadig løber. Programmet er derfor stadig "i gang", hvilket giver problemer med at forsøge at analysere slutkvaliteten af alle produkter. De fleste projekter er dog afsluttede, så det er muligt at opnå et repræsentativt billede på nuværende tidspunkt.

- støtteaktioner

Evalueringen er foretaget i henhold til kravet i Rådets beslutning 96/339/EF om programmets vedtagelse. Retningslinierne gik ud på at opnå en forståelse af hvorvidt:

- INFO 2000 effektivt opfyldte målene i Rådets beslutning 96/339/EF
- 'interventionslogikken' var effektiv
- programmet blev ledet og organiseret effektivt
- der var overensstemmelse mellem programmets formål, synergi og bæredygtighed
- programmet opfyldte målgruppens behov
- anbefalingerne i midtvejsrapporten er gennemført.

Evalueringen foregik over seks måneder fra januar til juni 2000 og blev foretaget af et multinationalt konsortium ledet af Technopolis. Den omfattede en analyse af den dokumentation, der blev udarbejdet under programmet, strukturerede interviews med Kommissionens medarbejdere, projektdeltagere og industriobservatører og et spørgeskema til over 500 projektdeltagere.

3. INFO2000 I SIN KONTEKST

Der fandtes ikke mange sammenlignelige nationale programmer til at fremme multimedier, da INFO2000 blev igangsat. USA førte an i skabelse, brug og distribution af elektronisk indhold og internettet var i sin vorden. På europæisk plan havde man allerede taget skridt til at begrænse teknologikløften mellem USA og Europa i form af en række politiske skridt og meddelelser²¹, delvist omsat i programmer gennem INFO2000-programmets forgænger IMPACT II. Da kløften USA-Europa ikke indsnævredes, var der behov for en større indsats for at udvikle markedet.

INFO2000 havde derfor til formål at:

- skabe gunstige betingelser for udviklingen af en europæisk multimedieindholdsindustri
- stimulere efterspørgsel efter og brug af multimedieindhold
- bidrage til fællesskabets borgeres faglige, sociale og kulturelle udvikling
- fremme udveksling af viden mellem brugere og udbydere af multimedieprodukter og videninfrastruktur.

INFO2000's kompetenceområde var meget bredt og dets målsætning krævede forskellige indfaldsvinkler, og derfor valgte man fire aktionslinier.

²¹ Eksempelvis kan nævnes offentliggørelsen i 1994 af Kommissionens "Europa på vej mod informationssamfundet: en handlingsplan" og Rådets resolution af 4. april 1995 om kultur og medier, der understregede multimediers betydning for indholdsindustriens udvikling. Der blev desuden ført drøftelser på højt plan om emnet under Bruxelles-topmødet i 1993 og på topmøderne i Korfu og Essen i 1994.

3.1 Stimulere efterspørgslen og øge opmærksomheden

Den vigtigste målgruppe for INFO2000's informationsaktiviteter var erhvervslivet (især SMV'er) og borgerne, som man nåede ud til gennem bibliotekerne. Til dette formål anvendte man et net af multimedie- information, demonstration og støttepunkter (MIDAS-NET). Hvert støttepunkt bestod af et konsortium af organisation, der samlede specifik viden og ekspertise inden for multimedierne. De havde til opgave at skabe og afvikle en række aktiviteter - være værter for websites, informationsdage, seminarer, udstillinger, nyhedsbreve, roadshows - for at informere publikum om multimedierne potentiale. Der iværksattes over 2,500 aktiviteter og samtidig lancerede man en konkurrence, Europrix, for at fremvise arbejdet i dygtige multimedievirksomheder.

Der lå et solidt rationale bag oprettelsen af et net af informationsorganer, skønt MIDAS-nettets knudepunkters indsats svingede. Nogle var udmærkede, andre utilfredsstillende. Europrix-begivenheden var velorganiseret og effektiv.

3.2 Udnyttelse af information i den offentlige sektor

Indholdsejere i den offentlige sektor var fragmenterede og efterspørgslen efter deres oplysninger svag. Kommissionen indtog en stærk stilling som den eneste europæiske organisation som havde til opgave at stimulere social og økonomisk samhørighed, og kunne skride ind over for markedssammenbruddet ved at udarbejde politikker om systematisk adgang til og udnyttelse af information i den offentlige sektor.

Som led i INFO2000, blev en grøn bog med titlen *Information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa*²² vedtaget. Heri fremlagdes de udfordringer, Europa står over for - at imødegå markedets fragmenterede karakter, hvor data findes i forskellige formater, i forskellige instanser, begrænset af forskellige nationale fremgangsmåder hvad angår brugen af oplysningerne, samtidig med at fortroligheden beskyttes. Samlet forhindrede dette brugerne i optimalt at udnytte den offentlige sektors informationer, og det forhindrede administrationerne i at iværksætte politikker og kommunikere så effektivt som de måtte ønske.

INFO2000 finansierede 26 projekter, som skulle vise, hvordan den offentlige sektors oplysninger kunne udnyttes. Disse inkluderede digitalisering af fotoarkiver, lettelse af adgangen til oplysninger om erhvervsbeskatningslovgivning, multimedieinfo om luftforurening og vandregulering, sundhedsfremme og redskaber til geografisk kortlægning af Europa. Projekterne samlede indholdsejere (organer i den offentlige sektor) og indholdsudviklere (som regel i den private sektor eller akademikere) for sammen at udvikle løsninger til fælles problemer med interoperabilitet, harmonisering af dataadgangsregler, netværksressourcer, imødegåelse af kulturelle, sproglige og regulative forskelle, og forståelse af markedets krav.

Trods forsinkelser opnåede aktionslinien et fysisk resultat, der kunne hjælpe i formuleringen af politikker - grøn bogen - og finansierede desuden en række projekter, hvorved dens begreber udmøntede sig i praktiske applikationer. Det at føre hidtil spredte

²²

KOM (1998) 585. Information i den offentlige sektor : en vigtig ressource for Europa. Grøn bog om information i den offentlige sektor i informationssamfundet.

aktører sammen var en betydelig præstation, og det samme gælder bred informationsformidling om potentialet i den offentlige sektors informationer.

3.3 Aktivering af Europas multimediepotentiale

En succesrig europæisk multimedieindustri kan kun opnås ved at der skabes rammer, der kan stimulere varig kreativitet og teknologisk udvikling i virksomhederne. Med henblik herpå opfordrede INFO2000 de deltagende organisationer til tværnationale samarbejder med akademiske organer, erhvervsvirksomheder og den offentlige sektor fra hele forsyningskæden lige fra informationsudbydere til fordele. Det var af afgørende betydning, at man kunne tiltrække SMV'er - hvilket lykkedes i høj grad - som drivkraften bag Europas økonomi.

Budgetbegrænsninger betød, at programmet kun kunne fokusere på fire udvalgte sektorer - kulturarv, erhvervsinformation, geografiske data og videnskabelige, medicinske og teknologiske data. CD-ROM var leveringsplatformen til projekternes produkter, idet det var det mest anvendte medium dengang. I dag ville de fleste projekter anvende internettet og ehandelsløsninger ville også være udbredte.

Der blev samtidig gjort fremskridt med at opfordre virksomheder og andre organisationer til at samarbejde om løsninger til et af multimedieverdenens regulative problemer - handel med multimedierettigheder.

Aktionslinien koncentrerede indsatsen om at fremme multimedieudviklingen. Det fremgik af deltagerne, at programmet havde stor betydning her - uden INFO2000 ville de fleste projekter ikke være kommet videre (til trods for deres strategiske betydning). Kommissionens velovervejede støtte blev værdsat og der var en tydelig effekt på deltagerne egne teknologiske, beskæftigelsesmæssige og konkurrencemæssige stilling. Samtidig fremgik det, at betalingsprocedurer og forsinkelser var uacceptable.

Hvad angår handel med multimedie-clearingrettigheder, realiserede programmet sin målsætning om at medvirke til at lempe problemet idet man kunne prøvekøre forskellige løsninger over en række sektorer, herunder musiksektoren, den audiovisuelle sektor og forlagsvirksomhed.

3.4 Støtteaktioner

Programmets sidste aktivitet var at fortsætte udviklingen af et rammegrundlag for multimedieindustrien. Nærmere undersøgelser blev foretaget af situationen inden for den europæiske multimedieindustri hvad angår den teknologiske og samfundsmæssige udvikling. Der oprettedes en åben informationsudveksling (Open Information Interchange (OII)) for at indsamle data om globale standarder og aktiviteter og organer, der kunne samarbejde. Arbejdet i den juridiske arbejdsgruppe bidrog til lovgivningsmæssige spørgsmål, især Internethandlingsplanen. Denne plan, som skulle skabe sikre rammer for borgere og virksomheder, blev vedtaget den 25. januar 1999. Der blev også arbejdet på edb-kriminalitet som led i forberedelsen af en kommende meddelelse fra Kommissionen. Desuden var der projekter om udvikling af uddannelsesprogrammer, som kunne videreformidles gennem andre fællesskabsprogrammer, f.eks. SOCRATES og LEONARDO.

Disse rammespørgsmål, som lå til grund for den europæiske multimedieindustri udvikling under en tid med store forandringer, var meget vigtige og er det fortsat. De meget brede målsætninger for aktiviteterne blev generelt realiseret, delvist med undtagelse af de forsinkede undersøgelser af multimedieudviklingen i medlemsstaterne

4. EVALUERINGSSPØRGSMÅL

4.1 Er målsætningerne med INFO2000 realiseret?

Generelt blev programmets målsætninger realiseret og det bidrog til det overordnede formål om at fremme en konkurrencedygtig europæisk multimedieindustri.

Programmets oprettelse skabte gode betingelser for udviklingen af en europæisk multimedieindustri. Programmet fremhævede alle nøglekomponenterne i industrien idet det dækkede en række emner, lige fra opbyggelse af teknologisk kapacitet og færdigheder i virksomheder til lancering af en debat om den fremtidige udvikling hvad angår information i den offentlige sektor, og undersøgelse af handel med multimedierettigheder. Det eneste emne, der ikke blev dækket, var det evige problem med finansieringsmuligheder, og det foreslås at dette spørgsmål tackles i opfølgingsprogrammet.

Programmet fremmede efterspørgslen ved at informere en lang række aktører. Takket være multiplikatoreffekten (MIDAS-NET knudepunkterne) nåede INFO2000 ud til et bredt publikum og fik dermed opbygget et netværk af netværk. Det kan ikke umiddelbart siges, at MIDAS-nettets eksistens og øget efterspørgsel efter og brug af multimedier hænger sammen. Det faktum, at mere end 2 500 aktioner indledes som følge af netværket tyder på, at mange aktører blev opmærksomme på multimedierne potentiale. EuroPrix-aktiviteterne, som fremviste de bedste multimedieprodukter i Europa, blev også fulgt af et stort publikum.

Det var ventet, at der ville være en svagere efterspørgsel i de mindre begunstige regioner, og derfor tilbød Kommissionen højere projektfinsiering i mål 1-områderne. Virkningen var uensartet og det kan ikke konkluderes, at programmet særligt fremmede efterspørgslen i Europas mindre begunstige regioner.

Gennem højere projektfinsiering søgte Kommissionen også at fremme SMV'ers deltagelse, da de er drivkraften bag Europas multimedieudvikling. I dette tilfælde var programmet effektivt og vellykket, idet SMV'er tegnede sig for 43% af deltagerne under aktionslinierne 2 og 3.

Programmet bidrog til borgernes faglige, sociale og kulturelle udvikling. Disse behov dækkedes ved hjælp af individuelle projekter, men virkningen vil kunne mærkes efter offentliggørelsen af Grønbogen om information i den offentlige sektor: en vigtig ressource for Europa. Det vil kunne påvirke livskvaliteten for en meget større del af Europas befolkning.

Programmet imødekom også de nye mediefagfolks behov med en projektrække om udvikling af fremtidens multimedieeksperter. Ved at koncentrere indsatsen om skoler og videregående uddannelsesinstitutioner forsøgte programmet at forme og uddybe den fremtidige pool af intellektuel kapital. Og ved at skabe mekanismer, der gør at

pilotaktiviteter kan overføres til større rammeprogrammer som f.eks. LEONARDO og SOCRATES, vil virkningen kunne mærkes af endnu flere af de kommende medarbejdere og iværksættere. Dermed rettes der også op på en af markedets strukturelle svagheder, nemlig en mangel på færdigheder.

Programmet fremmede vidensudveksling mellem brugere og leverandører. Offentlige og private aktører blev ført sammen gennem projektdeltagelse, og dette opmuntrede dem til at samarbejde og dele ekspertise. Netværksmål var af stor betydning for deltagerne og fordelene kunne mærkes over et bredt felt. Deltagerne bemærkede også, at de gennem INFO2000 havde lejlighed til at øge deres vidensbase, undersøge nye teknologier, samt udvikle, vurdere og forbedre deres værktøjer og teknikker. Der dannedes nye partnerskaber og de eksisterende styrkedes. INFO2000 havde samtidig held til at føre forskellige grupper i samme sektor sammen og tilskynde dem til at samarbejde frem for at modarbejde hinanden. Det kunne især ses i projekter, der benyttede geografiske informationssystemer.

4.2 Var programmets "interventionslogik" effektiv?

'Interventionslogik' bruges til at beskrive forholdet mellem programmet og dets ressourcer og de produkter og den effekt, det førte til.

Ved programmets start blev budgettet kraftigt beskåret og INFO2000 mistede ca. en tredjedel af de afsatte midler. Oprindeligt var der anmodet om 100 mio. EUR men det endelige budget androg 65 mio. EUR. Programmet havde altid været ambitiøst og forsøgte at dække mange emneområder og problemer. Budgetreduktionen betød, at det var endnu mere vanskeligt at opfylde forventningerne.

Der kan ikke herske tvivl om, at hvis budgettet havde været større ville dele af programmet - især aktionslinie 3 - have haft en større effekt. Skønt projekternes produkter var af god kvalitet, var de for små til at opnå en kritisk masse eller til i væsentlig grad at sætte skub i markedsudviklingen, især fordi projekterne var spredt over meget forskellige markedssegmenter. Hvis der havde været flere midler til projekter i den offentlige sektor, herunder dem, der vedrørte geografiske informationssystemer, og som man vidste havde store problemer med at indhente metadata, havde der muligvis været flere større europæiske demonstrationsprojekter. Det er resultater, som nationale organer ikke selv ville kunne opnå.

Det står mindre klart, om det ville have været en fordel for informationsformidlings- og støtteaktiviteterne at have flere midler til rådighed uden en bedre specialisering og fokusering.

Generelt var valget af fire aktionslinier fornuftigt, når der ses på hvor mange emner, et indholdsspecifikt program skulle tage hensyn til: markedets nyligt opdukkende karakter, teknologierne, lovmæssige spørgsmål, de nye begreber og aktører. Det var passende, at de fleste midler blev brugt projekter, der skulle fremme Europas multimediepotentiale, til trods for de problemer som markedsdiversiteten skabt. Det var den aktionslinie, som i største grad ville påvirke aktørerne inden for industrien, som var katalysatorer for større brug og efterspørgsel.

4.3 Blev programmet styret og ledet effektivt?

Programmet blev generelt effektivt gennemført. Projektdeltagerne værdsatte de erfarne projektlederes og andre medarbejderes viden og støtte. Procedurer for forslagsudvælgelse, evaluering, projektstyring og informationsformidling var gennemskuelige, grundige, ligelige og blev generelt godt accepteret. Imidlertid var der et område med ineffektivitet, nemlig Kommissionens betalingsprocedurer. Det må forbedres, især i et markedsorienteret program, der skal tiltrække virksomheder af god kvalitet for at være en succes.

Totrans projektfinansieringsordningerne i mange af projekterne, var ikke den mest effektive finansieringsmetode (større omkostninger til bedømmerne), men den var virkningsfuld. I første instans kunne mange flere projekter finansieres (da fundingloftet var meget lavt, 80 projekter kunne finansieres) og dernæst kunne ekstra midler kanaliseres over i en mindre gruppe (29) af de bedste projekter. Dermed kunne eksperimentale og pilotfase ideer markedsafprøves først og derefter videreførtes kun projekter med den rigtige blanding af teknologisk gennemførlighed og markedstiltrækning.

4.4 Rationale, synergi og bæredygtighed

Det blev påvist, at programmet var berettiget. Der var ikke mange sammenlignelige programmer, da INFO2000 blev oprettet, og der var ikke tegn på, at Europa ville indhente USA's teknologiske forspring.

Samtidig med INFO2000 fandtes der et "søsterprogram", MLIS (Multi-Lingual Information Society) og en række andre fjernere beslægtede men komplementære programmer. Der har hverken været overlapninger eller væsentlige kontakter mellem programmer, især på projektplan. Man har således ikke udnyttet synergiene.

Det arbejde, som indledtes med INFO2000 må fortsættes. Mange af forholdene bag Rådets beslutning om INFO2000 og dets målsætninger har ikke ændret sig. Der må fortsat skubbes på for at de elektroniske indholdsindustrier skabes og udnyttes, idet de er væsentlige kilder til beskæftigelse og økonomisk velstand. Det er også en måde at støtte målsætningerne om samhørighed og social integration.

For at realisere dette må der fortsat investeres tid, viden og ressourcer i udviklingen af rammer for at behandle spørgsmål om intellektuelle ejendomsrettigheder og handelsrettigheder. Disse problemer er vanskelige at løse på europæisk plan fordi man ikke har samordnet nationale prioriteter.

Den offentlige sektor må fortsat stimuleres, idet den først nu er begyndt at reagere på øget markedsefterspørgsel. Det skyldes ofte nationale prioriteter om social integration og samhørighed (eventuelt med brug af strukturfondene), der søger at fremme lettere adgang til offentlige tjenester. Der ses ofte en demonstrations- eller multiplikatoreffekt på andre områder i det offentlige, som f.eks. uddannelse, biblioteker eller fritidsaktiviteter.

Andre prioriterede områder har ændret sig. De nye medievirksomheder har behov for både dygtige medarbejdere og passende finansiering til indkøb af professionelt anlægsudstyr, kontorer, markedsføring og opstartsomkostninger. Skønt

venturekapitalister, nye mediefonde og de såkaldte "business angels" i den senere tid har vist større interesse for virksomheder baseret på ny teknologi (anført af eksemplet fra USA og NASDAQ), er nogle institutionelle investorer og traditionelle kapitalformidlere fortsat skeptiske. Det er stadig vanskeligt at overbevise dem om at deltage i et fortsat risikopræget marked.

4.5 Opfyldte programmet målgruppens behov?

Målgruppen var exceptionelt bred - den offentlige sektor, borgere, SMV'er og politiske beslutningstagere - og derfor kan vi kun realistisk sige, at programmet delvist har opfyldt målgruppens behov. Der skal stadig gøres en indsats og der er brug for et opfølgingsprogram.

Blandt MIDAS-nettets knudepunkter var informationsformidlingen mere eller mindre vellykket, skønt EuroPrix var et målrettet arrangement med klart definerede retningslinier. Det blev markedsført bredt og opfyldte de deltagende organisationers og sponsoreres behov. Der var stor opmærksomhed omkring grønbogen ved dens offentliggørelse, og det øgede opmærksomheden blandt alle målgrupperne, specielt den offentlige sektor og politiske beslutningstagere. Gennem støtteaktiviteterne blev især beslutningstagere informeret, men også virksomhederne har haft udbytte heraf. For deltagerne har projekterne fremmet deres kendskab til området og udviklet deres kompetencer. Der er i nogle tilfælde udviklet en fælles fremgangsmåde blandt deltagergrupperne, især blandt de såkaldte GIS-aktører.

På et plan har informations- og resultatformidling været eksemplarisk - den fuldstændige og gennemskuelige offentliggørelse af INFO2000 data på I*M webserveren, herunder evalueringsresultaterne. Mange reklamedokumenter og en del undersøgelsesmateriale er også offentliggjort. Projektresultaternes formidling har ikke været så effektiv, og ej heller udvekslingen projekterne imellem af resultater, metodologier og løsninger på fælles problemer.

4.6. Blev anbefalingerne i midtvejsevalueringerne gennemført?

Der var seks strategiske anbefalinger og de er alle blevet gennemført tilfredsstillende eller til en endnu højere standard:

- Skabelse af en fremtidsvision

Kommissionen er gået i spidsen hvad angår udnyttelse af information i den offentlige sektor, et underudviklet område. Den er begyndt at realisere en vision om at være hovedstøtte for det europæiske multimediamarkeds udvikling ved at føre nogle aktører sammen. Den har også ført an med diskussioner og eksperimentering i rammeforholdene - standarder, regulering, interoperabilitet og færdigheder - der behøves for at stimulere markedet på længere sigt.

- Stillingtagen til konvergens (teknologisk og på programplan)

Bedømmerne udtrykte nogen kritik af, at projekterne ikke udnyttede internet og e-handelsmuligheder. Disse platforme og applikationer var imidlertid i sin vorden under INFO2000's løbetid. I lyset af, hvor vanskelige spørgsmål projekterne stod over for, er denne kritisk måske uberettiget. I den næste programperiode vil mange forskellige leveringsplatforme være normen, multimedieaktørerne mere "modne" og e-handel mere

udbredt. Hvis kravet om at bruge avancerede applikationer er tydeligt angivet i projektbetingelserne, er det mere sandsynligt, at de vil blive anvendt med held.

Hvad angår større konvergens og synergi med andre af Kommissionens programmer, foreslås det, at opfølgingsprogrammet fører de to mest forbundne programmer sammen, nemlig MLIS og INFO2000.

– Skabelse af et veloplyst digitalt samfund

INFO2000 har været vellykket hvad angår skabelse af "balancerede net" af deltagere. Det har både tiltrukket nye og mere erfarne deltagere. Der er opbygget offentlige og private partnerskaber, og videns- og teknologioverførsel har været programmets hovedelementer.

– Lettere adgang til startkapital og sammensat finansiering

I forbindelse med evalueringen angav multimedievirksomheder en manglende kapitaladgang som en alvorlig hindring for deres aktiviteter. I kraft af sin blotte eksistens forsøgte INFO2000 at afhjælpe dette problem, og deltagerne har netop dannet alliancer og relationer, som gør, at de kan søge anden finansiering fremover. Opfølgingsprogrammet vil søge at gøre dette mere målrettet, og det foreslås netop at fremme af kapitaladgang skal være et af programmets hovedtemaer.

– Mere målrettethed over for brugere og opmærksomhed

Under programmets løbetid fokuserede man mere på brugergrupperne, men det var problematisk. De bedre knudepunkter i MIDAS-nettet forsøgte at netværke med eksisterende informationsudbydere (især erhvervsorganisationer) og identificere særligt vigtige brugergrupper, men det var nogle gange svært at prioritere eller samle budskaber efter brugerbehov.

Der er ikke forslag om oplysningsvirksomhed i opfølgingsprogrammet, og aktiviteten fortsættes derfor ikke. Begrundelsen er, at de fleste personer allerede er opmærksomme på multimedier. Det er ikke helt tilfældet - svagere grupper som f.eks. de ældre, arbejdsløse og skolebørn er eksempelvis ikke særligt opmærksomme - men vi accepterer, at Kommissionen forsøger at sætte prioriteter for dens ressourcer til multimedieindustriens udvikling.

5. FREMTIDEN OG E-INDHOLDSPROGRAMMET

Kommissionens nylige initiativ, *e-Europe: An Information Society for All* sætter den nuværende og fremtidige agenda i Europa for informationssamfundets fremvækst. De vigtigste aktionslinier fokuserer på hurtigere, billigere og sikker internetadgang, mere investering i mennesker og færdigheder, og tiltag til at fremme internetbrug, herunder digitalt indhold, e-handel, online-adgang til elektronisk offentlig administration og tjenester, herunder sundhed og transport. Der vil uden tvivl være et fortsat stort behov for indhold af høj kvalitet, og det er aldeles passende, at Kommissionen fortsat sponsorerer et program, der støtter og fremmer produktionen heraf.

Efterhånden som begrebet elektronisk indhold og brug af multimedieredskaber accepteres og udnyttes mere, er det ikke længere passende, at Kommissionen i virkeligheden "støtter" et mindre antal projekter inden for fire bestemte områder. Det der

er passende, er imidlertid, at Kommissionen fører an med at støtte væsentlige emner på europæisk plan, eller emner, hvor det ikke står klart, at markedet vil finde en løsning.

Det foreslås, at opfølgingsprogrammet til INFO2000, *e-Indhold*, får tre aktionslinier:

1. Udnyttelse af information i den offentlige sektor
2. Fremme af sproglig og kulturel tilpasning
3. Støtte til markedsfremmere

Det er ganske passende, ja endog essentielt, at man fortsat støtter udnyttelse af information i den offentlige sektor. Det er et tydeligt eksempel på markedssvigt, for selv om der er en latent efterspørgsel efter offentlige tjenester, er den aktive efterspørgsel i øjeblikket temmelig svag. Situationen forværres af, at forskellige institutioner opbevarer dataene i forskellige formater, og de har forskellige politiske agendaer samt forskellige regulative og lovgivningsmæssige forhold. Nøglen til magten i disse oplysninger afgøres til dels af de kulturelle holdninger, som informationsindehaverne i den offentlige sektor indtager, og til dels af den private sektors markedsopmærksomhed og færdigheder. Førstnævnte er bekymret for fortroligheds- og sikkerhedsspørgsmål, og sidstnævnte med behovet for at tjene penge på udnyttelsen af oplysningerne.

Det er først nu, at der på europæisk plan er ved at udvikle sig en homogen, partnerskabsbaseret måde at løse disse problemer på. Mens de kulturelle og tværnationale spørgsmål ikke løses fuldt ud af INFO2000's opfølgingsprogram, vil selv en delvis løsning heraf være et skridt i den rigtige retning. Det vil samtidig vise, at der er konkrete fordele for europæiske virksomheder og borgere.

Den anden aktionslinie, der foreslås - fremme produktionen af flersprogligt indhold, ligger uden for denne evaluering. Det står dog klart, at der er tekniske og kulturelle problemer, som bør løses, så europæiske virksomheder og borgere får adgang til tilstrækkeligt flersprogligt materiale af god kvalitet. Derved kan de fuldt ud bruge mulighederne ved informationssamfundet.

I dette tilfælde er markedsfremmefaktorerne adgang til finansiering og handelsrettigheder. Industriobservatører, programdeltagere og vores eget vurderingsarbejde i multimediesammenhæng viser, at adgang til funding udgør en væsentlig hindring for opstartsfirmaer. Der må også fortsat arbejdes på at finde løsninger til spørgsmålet om handel med multimedierettigheder.

Kommissionen må imidlertid ikke glemme, at en anden væsentlig faktor er multimedievirksomhedernes egne evner. Det vil ikke blot sige deres tekniske kunnen men også deres kapacitet inden for marketing, ledelse og økonomi. De fleste multimedievirksomheder er jo mikrovirksomheder (under 10 ansatte) eller små virksomheder, og derfor er det ikke sikkert, at de kapacitetsmæssigt har den nødvendige bredde og dybde, og de vil derfor have svært ved at overbevise potentielle investorer.

6. ANBEFALINGER

Vi støtter de udvalgte temaer til opfølgingsprogrammet og den retning, de angiver. Vi anbefaler, at de accepteres. Samtidig er der to andre områder, som bør tages i

betragtning. Det ene har potentielt globale konsekvenser og det andet er et emne, som konsekvent undervurderes i EU-programmer.

Det første område, som opfølgingsprogrammet bør tage op, er lovgivning, regulering og standardisering. Disse problemer er ikke unikke for Europa og de vil heller ikke blive løst hurtigt eller fuldstændigt gennem INFO2000's opfølgingsprogram. De udgør fortsat en stor hindring for et samlet europæisk marked og de er endnu ikke blevet reduceret. Der forestår endnu Kommissionen et nyttigt arbejde med at koordinere debatten gennem finansiering af undersøgelser, oprettelse af højtstående grupper eller andre netværk. Kommissionen kan desuden fortsætte sin bistand til forsøg med forskellige fremgangsmåder og overvågning af udviklingen. De nuværende programaktiviteter på området bør derfor fortsættes og udbygges.

Det kommende program bør endelig have passende midler til rådighed til at beskæftige sig med spørgsmål om overførsel af oplysninger, viden og færdigheder mellem projekter og programmer indbyrdes. Projektdeltagerne står ofte med fælles spørgsmål og problemer, men der er alt for få ordninger, hvorved de kan lære af hinanden og undgå overlapninger.

Slutvurdering af MLIS-programmet (Multi-Lingual Information Society Programme)

Endelig rapport, juni 2000

ECOTEC

Research & Consulting Limited

13B Avenue de Tervuren

B-1040 Brussels

BELGIUM

Tlf.: +32 (02) 743 89 49

Fax: +44 (02) 732 71 11

Webadresse: www.ecotec.com

SAMMENDRAG

Evaluering

I rapporten forelægges resultaterne af den endelige evaluering af MLIS-programmet (*Multilingual Information Society Programme*). Evalueringen er foretaget i perioden december 1999 - juni 2000 af ECOTEC Research and Consulting Ltd på Europa-Kommissionens vegne og under ledelse af en styregruppe, som Kommissionen har udnævnt.

Der blev foretaget en evaluering af:

- virkningen af MLIS og hvor effektivt man nåede målsætningerne i Rådets beslutning i 1996 og i den efterfølgende arbejdsplan ;
- effektiviteten af programmets "interventionslogik" ;
- programmets organisation og styring ;
- synergi, komplementaritet og bæredygtighed.

I forbindelse med evalueringen har man gennemgået programmets dokumentation, alle finansierede projekter under programmet, og case studies af færdige projekter samt foretaget interviews af de såkaldte "stakeholders", interesserede parter som f.eks. de europæiske institutioner, Europa-Kommissionen, sprogindustrien, nationale organisationer og informations- og kommunikationsteknologivirksomheder (IKT). Der redegøres for metoden i rapportens 2. sektion.

MLIS-programmet

MLIS-programmets målsætninger blev fastsat i Rådets beslutning fra 1996, og er som følger:

- at øge kendskabet til og stimulere tilvejebringelsen af flersprogede tjenester i Fællesskabet, som anvender sprogteknologier, -ressourcer og -standarder.
- at skabe gunstige betingelser for sprogindustriens udvikling;
- at mindske omkostninger ved informationsoverførsel mellem sprog, navnlig af hensyn til SMV'er, og at bidrage til støtte af Fællesskabets sproglige mangfoldighed.

MLIS blev gennemført ved hjælp af samfinansierede pilotprojekter, samordning og bestilling af undersøgelser for at øge de involverede parter kendskab til emneområderne. Budgettet androg 15 mio. EUR og programmet blev gennemført i perioden 1996-1999. I praksis tiltog gennemførelses hastigheden hen mod slutningen af denne periode.

MLIS omfattede tre aktionslinier:

Aktionslinie 1 om støtte til skabelse af en ramme af tjenester for sproressourcer gennem to under-aktioner:

- Udvikling af et elektronisk marked for sproressourcer

- Opbyggelse af et terminologiforum/-netværk

15 projekter har modtaget EU-støtte på 3,9 mio. EUR som led i aktionslinie 1.

Aktionslinie 2 om tilskyndelse til brug af moderne sprogteknologier, -ressourcer og -standarder gennem to under-aktioner:

- Fremme af flersproglige tjenester inden for virksomheder
- Demonstration af bedste praksis inden for oversættelse og tolkning.

14 projekter har modtaget EU-støtte på 4,4 mio. EUR som led i aktionslinie 2.

Aktionslinie 3 om fremme af brug af avancerede sprogværktøjer i Fællesskabet og medlemsstaternes offentlige sektor, gennem to under-aktioner:

- Fremvisning af avancerede sprogredskaber
- Samarbejde omkring flersproglige projekter inden for offentlige administrationer.

5 projekter har modtaget EU-støtte på 3,8 mio. EUR som led i aktionslinie 3.

Programmet omfattede desuden en række ledsageforanstaltninger, herunder mere specifikt;

- Undersøgelser for at vurdere den økonomiske og sociale virkning af flersprogligheden i Europa
- Produktion af demonstrationsmateriale og publikationer samt oplysningskampagner
- Internationalt samarbejde.

Der blev ydet et beløb på 1,5 mio. EUR til disse aktiviteter.

I alt er 35 projekter blevet finansieret gennem MLIS og heraf er 13 projekter afsluttet, da evalueringen blev indledt. I alt 189 organisationer deltog i MLIS-projekter. Heraf var 37% private virksomheder, 26% forsknings-/akademiske organer i den offentlige sektor, 20% non-profit organisationer i den private sektor og 9% statsorganer. Deltagelsen fra private virksomheder var størst under aktionslinie 2, som primært var rettet mod sprogindustrien og dens behov. EU-finansieringen androg i gennemsnit 300 000 EUR pr. projekt, og hver partner rådede i gennemsnit over ca. 50 000 EUR.

MLIS'es virkning og effektivitet

Undersøgelsesresultaterne for alle projekter viser, at næsten alle projekter mener, at de har arbejdet (eller arbejder på) at støtte flersprogligheden, etablering af netværk og samarbejde og begrænsning af omkostningerne ved informationsoverførsel mellem sprog. I lyset af de brede målsætninger, det begrænsede antal afsluttede projekter og de ressourcer, der var til rådighed for hver aktionslinie, er MLIS'es endelige virkning set i forhold til dets målsætninger på EU-plan beskedne og indtil nu ufuldstændige. Desuden var mange af de største aktører inden for IKT-udviklingen, der påvirker sprogindustrien, ikke direkte involveret i MLIS. Programmets effekt er vurderet for hver aktionslinie.

Aktionslinie 1: støtte til skabelse af en ramme af tjenester for europæiske sproressourcer.

Aktionslinien har ført til produkter, der har øget sproressourcerne og gjort det muligt for indehavere af sproressourcer at forbedre og digitalisere deres sproressourcer. Blandt produkterne er ordbøger og andre sproressourcer, som er gjort tilgængelige via internettet. To spørgsmål har imidlertid skabt forhindring for produkter og aktionsliniens virkning. For det første var den tekniske gennemførelse ofte mere indviklet og tidskrævende end forventet. For det andet tøvede kommercielle foretagender som f.eks. udgivere, der deltog i MLIS-projekter, med at gå fra en digital upgrade til online-adgang på grund af betænkeligheder om ophavsrettigheder. Adgangen er i et vist omfang begrænset til projektdeltagerne.

Som led i aktionslinien blev der etableret et europæisk samarbejde om standardisering af produktion og levering af terminologi. Samarbejdet blev til gennem projekter, der bragte terminologi-skabere og -brugere sammen for at udvikle større brugervenlighed i produktion og levering. Programmets effekt er dog begrænset i forhold til aktiviteterne på dette område. Der er behov for terminologistandarder, der kan bruges sammen med og anvendes til sprogløsninger og andre fremskridt på IKT-fronten. Enighed mellem terminologiekspertter ville gøre det lettere at få IKT-industrien i hele verden til at vedtage standarderne. Der blev ikke opnået enighed ved MLIS-programmets afslutning men programmet stimulerede dog terminologisamarbejdet.

Aktionslinien støttede desuden projekter som vedrørte ikke-kernesprog, og deres gennemførelse har været en succes. Projekter, som var kulturelt eller politisk betonede frem for kommercielle har ikke været så berørt af spørgsmålet om ophavsrettigheder.

Aktionslinie 2: Tilskyndelse til anvendelse af moderne sprogteknologier, -ressourcer og -standarder

I MLIS'es arbejdsplan forventede man at gennemføre pilotprojekter, der demonstrerede vellykket praksis for at overvinde sprogbarrierer inden for erhvervslivet. Skønt der på projektplan er opnået positive resultater, har denne aktionslinie ikke genereret mange produkter, og har kun fremmet de relevante målsætninger i begrænset grad. Aktionslinien har ikke haft nogen større effekt på forretningsstrategier over for flersprogede europæiske markeder og kun en lille indvirkning på især SMV'er. Aktionslinien mødte forhindringer i form af:

- Manglende klarhed om hvem, blandt demonstrationsprojekternes slutbrugere, der skulle involveres og i hvilket omfang.
- En række projekter var ikke klart koncentreret om flersprogligheden som sådan men fokuserede derimod på bredere kulturelle forskelle, som ikke stemte overens med MLIS'es overordnede målsætninger.
- Mange projekter fokuserede på udvikling snarere end fremme af flersproglige tjenester.
- Virksomheder med god erfaring i tværsproglig forretningspraksis blev ikke tilstrækkeligt involveret i projekterne.
- Mange projekter manglede teknisk ekspertise. Projekter med stærke tekniske partnere og en god forståelse af slutbrugerne var mere tilbøjelige til at gennemføre vellykkede demonstrationsprojekter og en potentiel markedsføring.

- Få projekter var tilstrækkeligt fremmende i sig selv og der var ikke nok ressourcer til at sikre, at demonstrationseffekten kunne rundsprede.

Hvis man ser tilbage på aktiviteterne under denne aktionslinie, må det bemærkes, at et mere sektorspecifikt fokus kunne have øget dens effektivitet.

Aktionslinie 3: Fremme af brug af avancerede sprogværktøjer i Fællesskabet og medlemsstaternes offentlige sektor

Aktionslinien bidrog til udviklingsomkostningerne til det system, Kommissionens Oversættelsestjeneste bruger til hjælp ved oversættelser. Det skete til dels for at fordelene kunne gøres mere tilgængelige. Hvis systemet blev mere udbredt ville det kunne reducere oversættelsesomkostningerne mærkbart og dermed øge antallet af tekster, der oversættes til EU-sprog. Oversættelseshukommelserne og brugervenligheden er to vigtige aspekter i den forbindelse.

Systemet ventes at få større udbredelse takket være aktionsliniens fire øvrige projekter, som indledtes i 2000. Projektmodellen går ud på at bringe en offentlig administration og en teknologileverandør sammen. Der lægges vægt på sprog, hvortil støtteredskaber ikke er særligt udviklede. Projekterne har indtil videre ikke haft nogen virkning, men de kan medvirke til at udvide den offentlige sektors kapacitet til at skabe billigere informationsoverførsel mellem sprogene end hidtil.

Gennemførelsen af aktionslinie 3 blev forsinket fordi der manglede projektforslag fra medlemsstaterne. Det skyldtes, at forslagsstillerne skulle være offentlige administrationer og at projekterne havde vanskeligt ved at skaffe tekniske partnere, da denne proces skulle overholde procedurerne for offentlige udbud.

Informationsformidling og ledsageforanstaltninger

MIDAS-NET, et netværk af knudepunkter i hver medlemsstat, skulle fungere som en informationsformidlingstjeneste til INFO2000-programmet og deltes med MLIS, så man kunne udnytte potentielle besparelsesmuligheder og synergier. En række af knudepunkter producerede informationsmateriale, organiserede aktiviteter og lavede henvisninger til sprogressourcer på internettet. De havde således held med at øge opmærksomheden omkring sprogemner og med at tilskynde virksomheder til at vedtage sprogstrategier. Da MIDAS-NET ikke fokuserede på sprogindustrien, er der behov for at øge dele af industriens opmærksomhed på vigtige IKT-fremskridt og hovedaktørernes aktiviteter på området.

Den tværnationale samordning mellem knudepunkterne var begrænset og de beskedne ressourcer begrænsede MIDAS-nettets effekt på sprogs spørgsmål.

Blandt ledsageforanstaltningerne var en vurdering af flersproglighedens økonomiske og sociale indvirkning. Der blev bestilt en undersøgelse (kaldet ASSIM), som ventes at levere data og indsigt i vigtige aspekter af sprogindustriernes virke. Undersøgelsen ventes klar i oktober 2000.

Sidst i programperioden blev der oprettet et MLIS-website, som ca. 10% af programmets ressourcer blev brugt til. Da MLIS'es målsætninger i høj grad var rettet mod fremmende aktiviteter, ville det have været nyttigt at bruge en større del af ressourcerne til det formål og reducere antallet af projekter og budgetter hertil.

Interventionslogikken bag MLIS

Undersøgelser har vist, at flere vigtige og varierede strømninger påvirkede formuleringen af politikken op til Rådets beslutning om MLIS i november 1996:

- Europa-Kommissionens udviklingsindsats og større investeringer i maskinoversættelse havde ikke leveret de lovede resultater.
- Der var økonomiske omkostninger ved et flersprogligt EU og stærk udsigt til, at anvendelsen af IKT kunne reducere dem.
- Der var bekymring over den trussel, som IKT udgjorde for sprogindustrien og samtidig forventninger om, at IKT kunne være en kilde til beskæftigelse.
- Man var bekymret for, at udbredelsen af engelsk inden for den internationale kommunikation ville underminere andre store EU-sprogs integritet og påvirke brugen af oplysninger på andre, mindre udbredte sprog og deres tilgængelighed.
- IKT kunne potentielt bruges til at forbedre adgangen til den offentlige sektors oplysninger på andre sprog end de oprindelige.
- Man så fordele i, at EU deltog i brugen (frem for i udviklingen) af IKT på dette område, så man kunne opnå en direkte effekt på brugerne.
- Der var brug for ressourcer til at realisere og formidle fordelene fra tidligere EU-investeringer i brug af IKT på sprogområdet.

Der var således en række bevæggrunde (økonomiske, social samhørighed, public service/borgerskab, kulturelle og politiske). Disse er stadig gyldige, men efter Rådets beslutning er der gjort store fremskridt med IKT's brug inden for sprogområdet. Den væsentligste årsag til en indsats på EU-plan var at man derved kunne opnå betydelige besparelser og samhørighed mellem de forskellige sprogområder.

Det var vanskeligt at få indføjet så vidt forskellige anliggender og interesser i ét program. Man diskuterede, om det relevante lovgrundlag skulle være økonomisk eller kulturelt, og hvorvidt der skulle være højtstående politisk deltagelse. Efter nærmere omtanke ville det have været bedre at etablere et budget og derefter at udarbejde beslutningen i lyset af det faktiske (og meget beskedne) budget. Dermed kunne man have haft mere præcise (og måske færre) bevæggrunde, et stærkere fokus på, hvad man bedst kunne foretage sig på EU-niveau, og fastlægge målsætninger, der kunne realiseres. En grundig analyse af de grundlæggende forhold ville have muliggjort en nærmere forhåndsvurdering, indikatorer, mv.

MLIS' ledelse og administration

MLIS var en nyskabelse og meget visionær og fastsatte ambitiøse målsætninger. De fleste samfinansierede aktiviteter var meget relevante, og der er gjort fremskridt mod at realisere alle programmets målsætninger. Det tog imidlertid længere end forventet at gennemføre programmet, som havde en række strukturelle og proceduremæssige svagheder.

Den tid og de ressourcer, der var afsat til MLIS begrænsede dets mulighed for at fastsætte en bedste praksis og demonstrationsprojekter. De fleste ressourcer gik til projekter i forventning om, at de ville få en virkning, der rakte ud over projekternes målsætninger.

Dernæst blev få ressourcer afsat direkte til formidling, animation og fremmende aktiviteter. Det var først hen mod programperiodens udløb, at grundlæggende oplysninger om programmet og de støttede projekter, f.eks. MLIS-brochuren, var tilgængelige. Bidraget fra MIDAS-nettets ressourcer var begrænset, og det ville have været en fordel med en overordnet kommunikationsstrategi og passende ressourcer inden for EU til at gennemføre den.

EU samfinansierede projekterne efter åbne forslagsindkaldelser. Procedurer og kontrakter lignede dem, der anvendtes til FTU-projekter (Forskning og Teknologisk Udvikling), og de er udviklede og ikke egnede til nogle af MLIS'es målgrupper. I vurderingsprocessen evalueres forslagene ud fra deres meritter og forhandlingerne om budget og projektdeltagere betød, at de indledende projektforslag blev noget udvandede. Procedurerne kan også begrænse EU's mulighed for proaktivt at definere og igangsætte aktiviteter, der stemmer nøje overens med programmets målsætninger og krav. Procedurerne lagde også stor vægt på rapportering og koordinering, og det begrænser den tid EU-embedsmænd og projektdeltagere har til at vurdere projektsresultaterne. Samfinansieringsniveauet varierede alt efter de enkelte projekters art. Projekternes ikke-rutineprægede karakter og problemer med at anslå de tekniske omkostninger peger på, at der er behov for gode såkaldte benchmarking-data om f.eks. omkostningseffektiviteten ved metoder, der stiller digitale sprogressourcer til rådighed. MLIS'es programledelse blev ikke bistået af et kontor for teknisk bistand.

Den foreløbige vurdering blev foretaget kort tid efter, at den første projektrunde var iværksat.

MLIS fik lav prioritet i forhold til det mere omfattende INFO2000 program og havde ikke et særskilt ledelsesudvalg.

I lyset af disse bemærkninger vil der være fordele i at have en mere fleksibel fundingmodel med henblik på sprogjenester (efterspørgsel), så der kan lægges mere vægt på "output" frem for "input" på projektplan.

Synergi, komplementaritet og bæredygtighed

De projekter, der blev kontaktet, meldte om stor støtte og interesse fra EU-embedsmænd. Generelt følte man imidlertid, at der ikke havde været nok samordning. De involverede i samordningen mente samtidig, at det lille antal projekter og deres variation begrænsede fordelene ved denne aktivitet.

Der var visse ligheder mellem MLIS og andre EU-programmer. Der kan gøres følgende bemærkninger:

- Der er en tæt sammenhæng mellem MLIS og INFO2000, idet programmerne har samme forvaltningsudvalg og meget af informationsarbejdet i forbindelse med MLIS sker via MIDAS-nettet under INFO2000. Der er især ligheder mellem INFO2000's aktionslinie 3 og MLIS'es aktionslinie 2.1. INFO2000 er imidlertid langt mere omfattende end MLIS (65 mio. EUR i forhold til 15 mio. EUR).
- Der er ligheder mellem MLIS og programmet om sprogingeniørvirksomhed (78 mio. EUR i perioden 1994-1998) under det fjerde FTU-rammeprogram og det femte forskningsprogram menneskelige sprogteknologier (1999-2002). Det var imidlertid hensigten, at MLIS skulle være brugerorienteret og tættere på brugerledet end FTU-programmerne inden for samme område.

- Flere EU-programmer vil være relevante hvad angår de bredere kulturelle bevæggrunde for MLIS, og som vedrører nye og innovative måder at lære sprog på.
- EU har støttet en række initiativer for at bistå EU-virksomheder, herunder SMV'er, med at overkomme internationale handelshindringer. Det står ikke klart, om de potentielle synergier med MLIS blev udnyttet.
- En lang række EU-støttede programmer har målsætninger til fælles med MLIS. Generelt er disse programmer komplementære, men nogle af de aktiviteter, der modtog støtte under MLIS, kunne måske også have modtaget støtte under andre programmer, mens nogle af aktiviteterne under andre programmer måske også kunne være kommet i betragtning til MLIS-støtte. Uanset om det er tilfældet, er forbindelserne mellem MLIS og disse programmer indviklede, og det er vanskeligt at få et klart overblik over EU's aktiviteter inden for sprog og IKT fra det offentligt tilgængelige materiale.

På baggrund af disse bemærkninger vil det være nyttigt at oprette en såkaldt "inter service group" (en gruppe på tværs af tjenestegrenene) om IKT og sprogspørgsmål, samt offentliggørelse af en guide til EU-støttede aktiviteter på dette område på et fælles websted. Arbejdet med dette kunne føre til etableringen af rammer for en overordnet EU-sprogpolitik.

Gode råd til en fremtidig politik

Alle MLIS'es målsætninger er fortsat relevante, men deres vægtning er blevet påvirket af nogle af de forandringer, der har fundet sted siden 1996. Politikken hviler på tre grundlæggende forudsætninger:

- Informations- og kommunikationsteknologierne øver en kraftig indflydelse på flersprogligheden. IKT kan reducere oversættelsesomkostningerne og omkostningerne ved adgangen til information. For begges vedkommende har fremskridtene under MLIS været større end i tidligere årtier og har til en vis grad været uventede. Maskinoversættelse, maskinhukommelser og kontrolleret sprog har reduceret oversættelsesomkostningerne og især internettet har muliggjort hurtigere og bredere informationsadgang. Med mindre EU's økonomiske aktører inden for sprog tjenester, både på udbuds- og efterspørgselsiden, forbliver på forkant med udviklingen, vil EU tabe terræn.
- I forbindelse med hvordan IKT kan anvendes optimalt for flersprogligheden rejser der sig nye tekniske og juridiske spørgsmål og spørgsmål om koordinering. Nogle af disse spørgsmål håndteres bedst på EU-plan.
- Brug af IKT kan potentielt øge adgangen og reducere adgangsomkostningerne i én medlemsstat til offentlige oplysninger i en anden medlemsstat. Det har økonomiske, kulturelle og politiske fordele og kan styrke EU.

Der planlægges allerede en opfølgning på MLIS. Der er bestilt undersøgelser af udviklingen i sektoren for digitalt indhold og i sprogbranchen og forberedelsesfasen for e-indholdsprogrammet er igangsat. Det er værd at knytte spørgsmålet om sprog og IKT sammen med det bredere spørgsmål om digitalt indhold og IKT. Flersprogligt indhold er ét aspekt af digitalt indhold. Flersprogligheden har særlig stor betydning inden for EU som følge af de sammenfaldende økonomiske, kulturelle og politiske spørgsmål. På basis af konklusionerne fra denne evaluering bør følgende prioriteter indgå i fremtidige programmer:

- **1. prioritet** Behovet for at fremme efterspørgslen efter sprog tjenester, der bruger IKT. Der bør især lægges vægt på at støtte SMV'er med at fastlægge og gennemføre sprogstrategier. Identifikation af bedste praksis og fremme af kontakter mellem ressource-indehavere, brugere og udviklere af redskaber, kan medvirke hertil.
- **2. prioritet** Behovet for tværgående infrastrukturer i Europa for at imødegå juridiske og tekniske spørgsmål, f.eks. ophavsret, standarder, terminologi, mv.
- **3. prioritet** Behovet for at fremme internettets lokale karakter (localisation).
- **4. Prioritet** Behovet for at forbedre adgang til offentlige oplysninger på flere sprog.

VIGTIGSTE ANBEFALINGER

Politiske rammer
<ul style="list-style-type: none">• Anbefaling: Etablering af rammerne for en EU-sprogpolitik.• Anbefaling: I forbindelse med fremtidige programmer bør der lægges vægt på at øge efterspørgslen efter og brug af sprogtjenester.
Politiske foranstaltninger
<ul style="list-style-type: none">• Anbefaling: Der bør lægges større vægt på tiltag vedrørende oplysningskampagner og formidling af bedste praksis, efterspørgselsfremme og EU's rolle som katalysator.
Tilknytning til andre EU-programmer
<ul style="list-style-type: none">• Anbefaling: EU opretter en gruppe på tværs af tjenestegrenene om IKT og sproglige spørgsmål og offentliggør en guide til EU-støttede aktiviteter på området på et fælles websted.
Programdesign
<ul style="list-style-type: none">• Anbefaling: I forbindelse med forberedelserne til eventuelle efterfølgende programmer bør problemstillinger og bevæggrunde for EU's deltagelse vurderes, målsætningerne bør nøje defineres og kunne evalueres, og der bør fastsættes indikatorer for fremskridt.• Anbefaling: Da mange af MLIS-projekterne endnu ikke er afsluttede og sikkert vil give interessante resultater, bør det sikres, at der kan drages konklusioner herfra og at disse videreformidles.
Procedurer
<ul style="list-style-type: none">• Anbefalinger: Det vil være en fordel med en mere fleksibel projektf finansieringsmodel, der kan anvendes af sprogtjenester (efterspørgsel) og der giver mulighed for at lægge mere vægt på resultater end input på projektplan.
Finansiering og ressourcer
<ul style="list-style-type: none">• Anbefaling: Finansieringsbehov bør fastsættes inden en fremtidig Rådsbeslutning, så ambitionerne kan måle sig med ressourcerne.• Anbefaling: Der bør fastsættes referencegrundlag for et projekts meritter i forhold til dets omkostninger.